

Zemřela přední tlumočnice a překladatelka mezi českým znakovým jazykem a češtinou Naďa Hynková Dingová

Dr. Naďa Hynková Dingová vyučovala na FF UK v oborech Čeština v komunikaci neslyšících a Jazyky a komunikace neslyšících (Deaf Studies). Od roku 2002 byla postupně členkou Ústavu českého jazyka a teorie komunikace, Ústavu jazyků a komunikace neslyšících a Ústavu bohemistiky pro cizince a komunikace neslyšících FF UK. Po dvě desetiletí v těchto ústavech vedla a kreativně směřovala vzdělávání tlumočnicků a překladatelů mezi českým znakovým jazykem a češtinou. Věnovala se i výzkumu, publikační činnosti, vedla bakalářské a diplomové práce, studentské projekty a praxe. V roce 2017 na FF UK obhájila disertační práci na téma „Typologie chyb v tlumočení z češtiny do českého znakového jazyka“.

Překlad medailonku do českého znakového jazyka naleznete zde
nebo přes QR kód.

Na
ďa
ab
so
lv
ov
al
a
Di
va
de
ln
í
fa
ku
lt
u
JA
MU
v
Br
ně
,
ob
or
Vý
ch
ov
ná
dr
am
at
ik
a
pr
o
Ne

sl
yš
íc
í.
Ob
or
si
vy
br
al
a
ná
ho
do
u,
ne
vě
dě
la
,
že
by
l
pů
vo
dn
ě
ur
če
n
je
n
pr
o
ne
sl
yš

íc
í
uc
ha
ze
če
.
Ta
k
se
ří
ze
ní
m
os
ud
u
do
st
al
a
ke
sv
ém
u
ži
vo
tn
ím
u
po
sl
án
í
a
ne
jv

ět
ší
mu
ko
ní
čk
u
v
je
dn
om
–
ke
zn
ak
ov
ým
ja
zy
ků
m
a
ko
mu
ni
tě
ne
sl
yš
íc
íc
h.

Po ukončení studií na JAMU (1996, titul Bc.A) a následně speciální pedagogiky na PedF MU působila několik let jako učitelka a tlumočnice v bilingvální mateřské škole pro neslyšící děti Pipan v Praze a pak na základní škole v Plesné

u Chebu. K dětem měla Naďa vždy blízký vztah a ráda s nimi pracovala, mj. byla u nás jednou z průkopnic tlumočení pro neslyšící děti.

Po několika letech se vrátila do Prahy a začala pracovat na FF UK.

V roce 2000 spoluzakládala první profesní organizaci tlumočnicků pro neslyšící v ČR, Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka (dále Komora). V letech 2006 až 2011 působila jako její předsedkyně. V této funkci byla neuvěřitelně výkonná a podařilo se jí zorganizovat hned několik velkých projektů. Mezi nimi například projekt TOND – tlumočnicko očima neslyšícího dítěte, díky němuž k neslyšícím dětem přicházely informace o tlumočení, nebo obrovský projekt financovaný z evropských fondů, v jehož rámci vzniklo přes padesát publikací zabývajících se tlumočením, českým znakovým jazykem a komunitou neslyšících.

Vzdělávání budoucích tlumočnicků se věnovala nejen na FF UK, ale i v rámci Komory, kde mimo jiné založila a vedla Certifikační vzdělávací program pro tlumočnický českého znakového jazyka.

Komora v té době vydávala svůj pravidelný zpravodaj nejen v češtině, ale také v angličtině. Její členové tak navazovali kontakty i v zahraničí a čerpali odtud informace pro další rozvoj tlumočnické profese u nás. Spolupráce se zahraničními odborníky byla ostatně důležitá i v Nadině odborné a výukové práci na fakultě, například při organizaci konferencí a workshopů. Komora pod Nadiným vedením v roce 2006 v Praze poprvé pořádala mezinárodní konferenci Evropského fóra tlumočnicků znakového jazyka.

Vedle všech těchto odborných, pedagogických a organizačních aktivit zvládala Naďa aktivně tlumočit nejen ve vzdělávání a v komunitní oblasti, ale také v mnoha oblastech dalších. Ve všech zanechala výraznou stopu a lze říci, že byla strůjcem

pozitivních změn v pojetí i realizaci tlumočnické profese
vztažené k neslyšícím.

Nada aktivně působila jako soudní tlumočnice a zapojovala se i do změn v nastavení této profese. Od roku 2010 dosud byla členkou představenstva Komory soudních tlumočnicků a v této funkci pomáhala tvarovat zákony týkající se soudního tlumočení.

Velkou kapitolou mezi Nadinými aktivitami bylo umělecké tlumočení. Ona sama ho v titulu jedné své stati charakterizovala jako „zpřístupnění podstaty lidské bytosti“ a tento rozměr svým tlumočením ve sféře divadla a hudby dokázala opravdu předat. Její talent, hloubka prožitku, lehkost i kreativita byly jedinečné. Snoubily se s nimi i organizační schopnosti a potřeba vymýšlet a prosazovat stále nové věci. Nada iniciovala mnoho premiérových akcí, vrhala se do uměleckých žánrů, které u nás před ní nikdo tlumočit nezkoušel. Stála tak například u zrodu stínového tlumočení divadelních představení, živých koncertů, dokonce se odvážila tlumočit vážnou hudbu.

Pro své vize dokázala získat podporu lidí podobně nastavených,

spolupracovala s mnoha divadly (Divadlo Kampa, Divadlo Lávka, Divadlo Na Zábradlí, Divadlo Nablízko, Divadlo v Celetné, Divadlo Na Jezerce, Divadlo Kalich, Semafor aj.) a tlumočnický se podílela na četných inscenacích, které zprostředkovávaly umělecký zážitek neslyšícímu publiku, ale současně specificky obohacovaly i diváky slyšící: *Tracyho tygr*, *Růže pro Algernon*, *Perfect Days*, *Čtyři dohody*, muzikály *Mauglí* nebo *Kdyby tisíc klarinetů* a mnoho dalších. Naďa v této své aktivitě inspirovala a motivovala další kolegy, slyšící i neslyšící, nejraději totiž pracovala v týmu. Před několika lety spoluzaložila umělecký spolek Kukátk00, specializující se na autorský projev v českém znakovém jazyce a umělecké tlumočení, a donedávna byla jeho aktivní členkou.

Neslyšícím zájemcům Naďa také zprostředkovávala mnoho komentovaných prohlídek nejrůznějších výstav. Podněcovala kulturní instituce ke zpřístupňování jejich expozic pro neslyšící návštěvníky. Patnáct let spolupracovala s Národním muzeem, a to metodicky i jako tlumočnice. Hlavně díky ní vznikla tradice tlumočení velkých mainstreamových společenských a kulturních akcí, například koncertu *Podepsáno srdcem*, *Muzejní noci*, *Noci literatury*, *Open House* a mnoha dalších. Tlumočila i na dalších akcích, například na filmovém festivalu *Jeden svět* nebo na *Noci vědců*. Do těchto aktivit velmi často zapojovala i své studenty. Několik let se se studenty Ústavu jazyků a komunikace neslyšících FF UK (ÚJKN) podílela na organizaci akce *Okna ÚJKN dokořán*, jejímž cílem bylo popularizovat směrem k neslyšící veřejnosti odborné aktivity studujících tohoto ústavu.

Naďa byla také dlouholetou předsedkyní Expertní komise pro řešení otázek tlumočení pro neslyšící při Asociaci organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel, v jejímž rámci například v roce 2023 vybojovala vydání „Deklarace k výuce českého znakového jazyka“. Angažovala se i v mnoha dalších oblastech, jejím cílem vždy bylo zlepšovat podmínky jak pro tlumočení, tak i pro komunitu neslyšících.

Od roku 2001 byla Naďa externí spolupracovnicí České televize. Stála u dnešní podoby Zpráv v českém znakovém jazyce, psala scénáře pro Televizní klub neslyšících, tlumočila hlavní zprávy a další pořady. I její zásluhou bylo významně posíleno tlumočení tiskových konferencí, zpravodajských, publicistických a popularizačních pořadů během pandemie covid-19. Ve veškeré své činnosti v České televizi opět lobovala za lepší podmínky pro neslyšící diváky i spolupracovníky ČT. Byla jedním z prvních tlumočnicků v Senátu ČR a v dalších institucích a úřadech.

Naďa nikdy nelitovala času stráveného prací pro druhé, zejména prací pro neslyšící. Všude, kde působila, se snažila změnit nastavení. Měla vždy na zřeteli svůj hlavní cíl: porozumění, komunikaci, vzájemné propojení světa neslyšících a světa slyšící většiny. Nikdy se nebála projevit svůj názor. Nezajímala ji její vlastní prestiž a postavení. Nestarala se o to, co si myslí většina. Konflikt byl pro ni dalším prostředkem na cestě k cíli, necítila strach a uměla přesvědčit okolí o prospěšnosti svých záměrů.

Dlužno dodat, že její záběr byl široký i ve volnočasových aktivitách. K jejím koníčkům patřila v jisté době mimo jiné kulturistika. Jako kulturistka se zúčastnila mnoha závodů. Věnovala se také atletice a v mládí trénovala s Ludmilou Formanovou. Sport zůstal její celoživotní zálibou. V posledních letech se Naďa velmi zajímala o přírodní léčbu a přírodu jako takovou.

V osobním životě byla její cesta trnitá. Z neradostného dětství však naštěstí přešla do náruče komunity neslyšících a později také založila vlastní rodinu. Její syn, manžel i děti z manželových předchozích vztahů pro ni byli zásadním zázemím a zdrojem štěstí. V posledních dvou letech bohužel bojovala s vážnou nemocí. Přes nepříznivé prognózy dokázala i tady dlouho vzdorovat osudu. V pondělí 27. května 2024 však nemoci podlehl.

Pro mnoho z nás po mnoho desetiletí představovala Naďa vůdčí postavu v oblasti tlumočení pro neslyšící. Dovolme si ji proto nazvat „Královnou tlumočnicí“. Tento termín nyní rezonuje

celou komunitou neslyšících, tedy v srdcích těch, kteří se s ní na její krátké, ale intenzivní cestě potkali a kterým věnovala nejvíc energie.

Nadi, děkujeme, že jsme se s tebou i my mohli setkat, pracovat po tvém boku a čerpat od tebe inspiraci.

Výběr původních odborných článků a aktivit Nadi Hynkové Dingové

HYNKOVÁ DINGOVÁ, Naďa. *Základní taxonomie chyb při tlumočení z češtiny do českého znakového jazyka*. Online, video. 1. 12. 2018.

DINGOVÁ, Naďa. Divadelní představení Tracyho tygr zpřístupněno neslyšícím. *Gong*. 2004, č. 10.

Odborná přednáška tlumočená Naďou Hynkovou Dingovou

VAŇKOVÁ, Irena. *Člověk v jazyce: prostor, příběh, prožitek (Jazyky mluvené a jazyky znakové)*. Online, video. 28. 6. 2016.

Umělecké tlumočení realizované Naďou Hynkovou Dingovou

MTDCZ [@MTDCZ]. *Non, je ne regrette rien (Podepsáno srdcem 2009)*. Online, video. 21. 12. 2009.

Výběr rozhovorů s Naďou Hynkovou Dingovou

ASOCIACE KONFERENCEČNÍCH TLUMOČNÍKŮ. Noví členové se představují: Naďa Hynková Dingová. Online. *Askot.cz*. 2023.

ŘÍHOVÁ, Klára. Naďa Hynková Dingová: Český znakový jazyk je krásný. Online. *Novinky.cz*. 2021.

RYCHLÍK, Martin. Jak se znakuje COVID-19? Tlumočníci FF UK pomáhají neslyšícím. Online. *Forum: Magazín Univerzity Karlovy*. 2020.

CÉZOVÁ, Veronika. Naďa: Díky koronaviru se povedla velká osvěta znakového jazyka. Online. *SNN ČR: Jsem jedno ucho*. 2020.

HLAVICOVÁ, Nikola. Umělecké tlumočení je závazek. Ale krásný! Online. *Idětskýsluch.cz: informační portál*. 2020.

**Další medailonek Nadi Hynkové
Dingové**

KUKÁTKOO. Náš tým. Online. *Kukatko.cz*.

